

Justis- og beredskapsdepartementet

Eidsvoll Verk 10.08.2014

Høringsuttalelse fra Politets Kriminalitetsforebyggende Forum (PKF) – høring om innsynsrett og oppholdsforbud.

Det vises til høringsbrev av 23.05.2014 med referansenummer 14/3090 ES AIK/SSA/mk

Innledning

Etter PKF sitt syn er det viktig å ta inn over seg et lengre fremtidsperspektiv enn dagens løsninger når en nå skal se på endringer av straffeprosesslovens regler om innsynsrett for mistenkte og forsvarer. Fysisk utlevering av dokumenter er hovedregelen, og det er ikke retten til innsyn som vurderes endret, kun den praktiske gjennomføringen. En bør således se disse mulighetene i sammenheng med politiets Merverdiprogram der en søker å modernisere og effektivisere straffesakshåndteringen til politiet og påtalemyndigheten.

PKF sine merknader

Departementets forslag om at forsvarer i særlige tilfeller kan pålegges å møte hos politiet for å gjennomgå materialet der synes som en noe tungvint løsning. Det bemerkes fra departementet at forholdene må legges til rette slik at forsvarer får tilstrekkelig tid og mulighet til å gjennomgå materialet, og at forsvarer må gis tilgang til et rom hvor dette kan skje uforstyrret.

PKF bemerker at dette er en lite fleksibel ordning som vil kreve uforholdsmessig stor bruk av politiets resurser, og fasilitetsmessig innebærer dette bruk av rom/kontorer som ikke kan brukes til annet mens gjennomgangen av materialet foregår. Vi ser også at det tidsmessig vil medføre utfordringer i forhold til når på døgnet forsvarer skal møte hos politiet idet dette vil i stor grad måtte skje på dagtid innen normalt arbeidstids slutt. En kan ikke se at politiet er bemannet til å skulle håndtere dette på kveldstid og i helger. Ordningen synes heller ikke å være tilstrekkelig eller fleksibel nok for forsvarer og den mistenkte, og det kan medføre uforholdsmessig lange og tidkrevende reiser.

En praktisering som dette vil gå unødig ut over ressursbruken til politiet, og mannskapsressursene til politiet er allerede presset og begrenset. Selv om gjennomføringen av innsynsretten endres slik det skisseres fra departementet vil en med bakgrunn i våre merknader normalt sett måtte falle tilbake til dagens ordninger med fysisk utlevering av materialet som skal utleveres.

PKF ser heller for seg en løsning der en forsvarer deler av utviklingen av politiets straffesakssystem slik at materialet som forsvarer skal ha innsyn i sammen med mistenkte gjøres tilgjengelig ved at forsvarer får tilgang til å logge seg på politiets straffesakssystem. Dette kan gjøres gjennom digital og sikker pålogging der forsvarer kan logge seg på til tid og sted som måtte passe for vedkommende forsvarer.

Påloggingen vil gi tilgang til de opplysninger i politiets straffesakssystem som påtalemyndigheten eller politiet beslutter at tilgang gis for, og eventuelt for en tidsbegrenset periode. Et slikt system for pålogging vil kunne konstrueres slik at det logges når og av hvem tilgang ble gitt, hvilke deler av etterforskningsmaterialet som ble tilgjengeliggjort på hvilket tidspunkt. Ved å etablere dette vil en styrke mistenkte og forsvarers rettigheter og muligheter for innsyn, og det vil gi politi- og påtalemyndigheten et system som vil både være sikrere enn dagens bruk av kopiering av dokumenter. Økonomisk og personellmessig vil det også bli besparende, og PKF anbefaler at departementet gjør beregninger av dagens ordning ved at politi eller sivilt personell bruker tid på å kopiere og sende dokumenter sett i forhold til de innsparingene det vil gi å etablere et slikt system som PKF foreslår.

PKF foreslår dette også som ledd i å frigjøre ressurser som ellers kunne vært brukt til økt kapasitet innen forebygging av kriminalitet, og naturligvis etterforskningskapasitet.

Politidirektoratets forslag om oppholdsforbud med bakgrunn i sikkerhets- og ordensmessige utfordringer ved arrangement, spesielt i forbindelse med fotballkamper.

PKF deler Politidirektoratets syn på behov for et utvidet hjemmelsgrunnlag, og bestemmelsene som foreslås mener vi at kan virke forebyggende på blant annet ordensforstyrrelser og vold. Forebygging av dette, og håndtering av ro og orden ligger til politiet å håndtere ut fra politifaglige begrunnelser.

Å forby opphold på bestemte steder er en del av maktpyramiden politiet må kunne anvende. Det er ikke påtalemyndigheten som naturlig skal foreta vurderinger vedrørende ro og orden.

Det er viktig for å opprettholde og styrke den politifaglige styringen av arbeid med å opprettholde ro og orden at myndigheten til å nekte opphold på bestemte steder i denne sammenhengen ligger til politiet og ikke påtalemyndigheten, og det foreslås derfor at det inntas nye lovhjemler i Politiloven istedenfor å utvide straffeprosesslovens §222b. Myndigheten til å beslutte en såpass inngripende restriksjon som kan vare over lang tid bør ligge til stasjonssjef/lensmann eller en denne bemyndiger.

Politiets Kriminalitetsforebyggende Forum
v/ leder

Ståle Årdal